ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ
про виконання рішення Рахункової палати від 18 грудня 2024 року № 57-5 “Про розгляд Звіту про результати аналізу реалізації наданих Рахунковою палатою рекомендацій та оцінки їх впливу на систему змін у сфері судової влади та юстиції”

Відповідно до Плану роботи Рахункової палати на 2024 рік, затвердженого рішенням Рахункової палати від 23 листопада 2023 року № 28-5 (зі змінами), проведено захід державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) – аналіз реалізації наданих Рахунковою палатою рекомендацій та оцінка їх впливу на систему змін у сфері судової влади та юстиції (далі – аналіз). Мета дослідження – встановити фактичний стан виконання наданих Рахунковою палатою рекомендацій; оцінити результати впровадження рекомендацій; проаналізувати вплив рекомендацій; визначити причино-наслідкові зв’язки щодо невиконання рекомендацій Рахункової палати.

Аналіз проведено щодо виконання рекомендацій Рахункової палати такими об'єктами контролю: Державна судова адміністрація України, Верховний Суд, Конституційний Суд України (далі – КСУ), Вища рада правосуддя, Міністерство юстиції України (далі – Мін’юст), Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Координаційний центр з надання правничої допомоги, Служба судової охорони з 06.11.2024 по 18.12.2024.

Для усунення недоліків, виявлених під час аналізу, Рахункова палата надала три рекомендації, з яких: одну – Мін’юсту та дві – КСУ.

Згідно зі статтями 36 і 37 Закону України “Про Рахункову палату” Звіт і рішення Рахункової палати від 18 грудня 2024 року № 57-5 (далі – Рішення) надіслані Верховній Раді України листом від 25.12.2024 № 07-4287. Відповідно до статті 36 цього Закону Звіт, Рішення та плани заходів реагування на Рішення надіслані об’єктам контролю: Мін’юсту – листом від 25.12.2024 № 07-4286, КСУ – листом від 25.12.2024 № 07-4285 для розгляду та виконання наданих Рахунковою палатою рекомендацій.

Про результати розгляду Рішення, заплановані та вжиті у зв’язку з цим заходи об’єкти контролю поінформували Рахункову палату: Мін’юст – листом від 03.01.2025 № 1035/17201-1-24/36, на додатковий запит Рахункової палати від 27.02.2025 № 07-507 – листом від 10.03.2025 № 34091/33930-12-25/36; КСУ – листом від 20.01.2025 № 001-016-13/166, на додатковий запит Рахункової палати від 11.02.2025 № 07-335 – листом від 13.02.2025 № 001-007-13/425.

Аналізом встановлено, що за результатами проведення 14 контрольних заходів у сфері судової влади та юстиції Рахункова палата надала 148 рекомендацій, з яких впроваджено 116 (80 відсотків).

Більшість рекомендацій (65 із 148) спрямована на вдосконалення організаційно-адміністративних функцій, 53 – процесів фінансово-господарської діяльності, 30 – нормативно-правового врегулювання діяльності.

Найбільшу кількість рекомендацій надано Мін’юсту – 48, Державній судовій адміністрації України – 33, Вищій раді правосуддя – 17 і Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – 15.

Документ СЕД АСКОД РАХУНКОВА ПАЛАТА
07-37/56 від 14.05.2025 15:01
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000090683800A663CD00
Підписувач Клименко Кирило Олегович
Дійсний з 18.01.2024 0:00:00 по 17.01.2026 23:59:59

Найвищий рівень виконання рекомендацій забезпечили Верховний Суд (100 відс.), Мін'юст (90 відс.), Координаційний центр з надання правничої допомоги (88 відс.) і КСУ (82 відсотка).

Виконання 22 рекомендацій мало вплив на нормативно-правове врегулювання, 50 – на вдосконалення процесів фінансово-господарської діяльності та 46 – на врегулювання організаційно-адміністративних функцій об'єктів контролю.

Аналізом встановлено високий рівень імплементації рекомендацій (80 відс.) і важливість їх впливу на зміни у сфері судової влади та юстиції, зокрема сприяння нормативно-правовому врегулюванню діяльності, удосконаленню процесів фінансово-господарського характеру й організаційно-адміністративних функцій. Найвищий показник виконання (94 відс.) мали рекомендації, що впливали на удосконалення процесів фінансово-господарського характеру.

Водночас залишились невпровадженими 20 відс. із наданих Рахунковою палатою рекомендацій, зокрема через значну тривалість узгоджувальних процедур під час прийняття нормативно-правових актів, несвоєчасність прийняття управлінських рішень об'єктами контролю, недостатність фінансового ресурсу, а також обставини, пов'язані із введенням воєнного стану.

Висновки, рекомендації, заплановані та вжиті за результатами аналізу заходи

1. Висновки Рахункової палати.

За результатами виконання наданих Рахунковою палатою рекомендацій об'єктами контролю досягнуто таких результатів, зокрема щодо впливу на:

нормативно-правове врегулювання:

удосконалено порядки, процедури, процеси діяльності органів судової влади та юстиції;

затверджено стратегії, концепції, плани діяльності;

впроваджено методики, стандарти, норми та нормативи;

удосконалено нормативно-правову базу для забезпечення більш ефективної роботи органів у сфері судової влади та юстиції, що сприятиме зростанню довіри суспільства;

покращено консультаційну підтримку з питань надання безоплатної правничої допомоги;

удосконалено організаційне забезпечення діяльності судів;

видано три постанови Кабінету Міністрів України та 21 нормативний акт об'єктів контролю;

виконання організаційно-адміністративних функцій:

оптимізовано структури органів у сфері судової влади та юстиції;

удосконалено систему надання безоплатної правничої допомоги;

покращено кадрову політику, роботу з документами та інформацією;

регламентовано окремі процеси прийняття управлінських рішень;

удосконалено організацію та здійснення внутрішнього контролю в органах судової влади та юстиції;

суди та установи системи правосуддя забезпечуються належними приміщеннями та засобами охорони;

Документ підписано
07-37/56 від 14.05.2025 15:01
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000090683800A663CD00
Підписувач Клименко Кирило Олегович
Дійсний з 18.01.2024 0:00:00 по 17.01.2026 23:59:59

створюється автоматизована система обліку вакантних посад суддів;

прискорено процеси завершення ліквідації апеляційних судів;

розробляються механізми для забезпечення безперервного функціонування Вищої ради правосуддя;

фінансово-господарську діяльність:

підвищено ефективність управління бюджетними коштами, зокрема шляхом забезпечення об'єктивного обґрунтування потреби, визначення оптимальної кількості результативних показників у паспортах бюджетних програм;

забезпечено закріплення права оперативного управління на нерухоме майно та передачу об'єктів нерухомості з комунальної до державної власності;

знижено ризики публічних закупівель за завищеними цінами

2. Рекомендації Рахункової палати:

2.1. ***Міністерству юстиції України*** – до 01.04.2025 забезпечити виконання рекомендації, наданої рішенням Рахункової палати від 10 жовтня 2023 року № 22-4, щодо надання державному підприємству "Національні інформаційні системи" статусу одержувача бюджетних коштів для виконання заходів, передбачених бюджетною програмою за КПКВК 3601010 "Керівництво та управління у сфері юстиції", шляхом доведення цьому підприємству бюджетних асигнувань та надання відповідних коштів бюджету для адміністрування державних реєстрів та баз даних, держателем яких є Мін'юст;

2.2. ***Конституційному Суду України*** – до 01.04.2025 забезпечити виконання рекомендацій, наданих рішенням Рахункової палати від 23 листопада 2023 року № 28-4, щодо:

2.2.1 затвердження Стратегії інформаційно-технологічного розвитку Конституційного Суду України;

2.2.2 відшкодування безпідставно нарахованих і виплачених сум винагороди судді та премії працівникам патронатної служби

3. Перелік запланованих об'єктом контролю заходів:

3.1. Мін'юст повідомив, що виконання рекомендації Рахункової палати вважає наразі недоцільним, при цьому продовжує роботу з удосконалення процесу контролю за достовірністю даних щодо потреби підприємства у коштах на забезпечення функціонування реєстрів і баз даних, держателем яких є Мін'юст (лист від 03.01.2025 № 1035/17201-1-24/36); листом від 10.03.2025 № 34091/33930-12-25/36 актуалізував та обґрунтував інформацію про недоцільність на сьогодні надання ДП "НАІС" статусу одержувача бюджетних коштів;

3.2. КСУ листами від 20.01.2025 № 001-016-13/166 надіслав План заходів реагування на рішення Рахункової палати від 18.12.2024 № 57-5 та від 13.02.2025 № 001-007-13/425 – доопрацьований з урахуванням зауважень Рахункової палати цей план, яким передбачено:

щодо рекомендації 2.2.1 – до 28.03.2025 затвердити Стратегію інформаційно-технологічного розвитку Конституційного Суду України на період 2025–2027 років;

щодо рекомендації 2.2.2 – до 28.02.2025 звернутися до суду про мусове стягнення коштів для відшкодування безпідставно нарахованих

Документ СЕД АСКОД РАХУНКОВА ПАЛАТА
07-37/56 від 14.03.2025 15:01
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000090683800A663CD00
Підписувач Клименко Кирило Олегович
Дійсний з 18.01.2024 0:00:00 по 17.01.2026 23:59:59

і виплачених сум винагороди судді КСУ та премій працівникам патронатної служби судді за погодженням із Головою КСУ
4. Висновки щодо реалізованих об’єктами контролю заходів: 4.1. Рахункова палата не погоджується з позицією Мін’юсту щодо недоцільності на сьогодні надання ДП “НАІС” статусу одержувача бюджетних коштів з огляду на таке. Надані Мін’юстом обґрунтування – необхідність проведення робіт для посилення кіберзахисту інформаційної системи єдиних та державних реєстрів Мін’юсту – не узгоджуються з критеріями визначення одержувача бюджетних коштів, установленими Порядком складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 року № 228 (пункт 9). Виконання рекомендації 2.1 Мін’юсту необхідно продовжити. 4.2. Рекомендацію 2.2.1 виконано – КСУ затверджено Стратегію інформаційно-технологічного розвитку на період до 2030 року. КСУ неналежно здійснює виконання рекомендації 2.2.2 щодо відшкодування безпідставно нарахованих і виплачених сум (повернення до бюджету). 28 лютого 2025 року КСУ подано позовні заяви до Голосіївського районного суду міста Києва про стягнення безпідставно набутих коштів із судді КСУ та двох працівників патронатної служби судді. Незважаючи на норми Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України, судову практику та висновки Великої Палати Верховного Суду щодо юрисдикції спорів з питань відшкодування набутих працівником коштів, виплачених суб’єктом владних повноважень, КСУ подано позовні заяви в порядку неналежного судочинства. Водночас КСУ не враховано положення пункту 1 частини першої статті 1215 Цивільного кодексу України: не підлягає поверненню безпідставно набуті заробітна плата і платежі, що прирівнюються до неї, пенсії, допомоги, стипендії, відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров`я або смертю, аліменти та інші грошові суми, надані фізичній особі як засіб до існування, якщо їх виплата проведена фізичною або юридичною особою добровільно, за відсутності рахункової помилки з її боку і недобросовісності з боку набувача. 29 квітня 2025 року КСУ через свого представника звернувся до Київського окружного адміністративного суду з позовом про відкриття провадження щодо стягнення з судді надлишково отриманої надбавки та залучення Рахункової палати як третьої особи. Ухвалою Київського окружного адміністративного суду від 07.05.2025 № 320/21643/25 повернено позовну заяву, оскільки до неї не було додано належних документів для підтвердження повноважень представника (копії довіреності або підтвердження статусу адвоката) та документів, що підтверджують право особи, яка підписала заяву від імені позивача, на її підписання (довіреності або статутних документів)

Документ СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
07-37/56 від 14.05.2025 15:01
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000090683800A663CD00
Підписувач Клименко Кирило Олегович
Дійсний з 18.01.2024 0:00:00 по 17.01.2026 23:59:59

За результатами оцінки наданої інформації Рахункова палата дійшла висновку: КСУ виконано одну рекомендацію, ще одна рекомендація перебуває на стадії виконання; Мін'юстом не розпочато виконання однієї рекомендації.

Статус впровадження рекомендацій детально оцінено у додатку до цього інформаційного повідомлення. Рахункова палата контролюватиме виконання рекомендацій та інформуватиме суспільство про стан їх виконання.

Член Рахункової палати Кирило КЛИМЕНКО

Документ СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
07-37/56 від 14.05.2025 15:01
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000090683800A663CD00
Підписувач Клименко Кирило Олегович
Дійсний з 18.01.2024 0:00:00 по 17.01.2026 23:59:59

Додаток
до Інформаційного повідомлення
про виконання рішення Рахункової
палати від 18.12.2024 № 57-5

Оцінка впровадження рекомендацій

№ з/п	Зміст рекомендації	Оцінка реалізації заходів в межах впровадження рекомендації	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації	Оціночний статус рекомендації
1.	**Міністерству юстиції України** забезпечити виконання рекомендації, наданої рішенням Рахункової палати від 10 жовтня 2023 року № 22-4, щодо надання державному підприємству “Національні інформаційні системи” статусу одержувача бюджетних коштів для виконання заходів, передбачених бюджетною програмою за КПКВК 3601010 “Керівництво та управління у сфері юстиції”, шляхом доведення цьому підприємству бюджетних асигнувань та надання відповідних коштів бюджету для адміністрування державних реєстрів та баз даних, держателем яких є Міністерство юстиції України	Міністерство юстиції України (далі – Мін’юст) листом від 03.01.2025 №1035/17201-1-24/36 повідомило, що виконання зазначеної рекомендації Рахункової палати через кібератаку 19 грудня 2024 року на єдині та державні реєстри Мін’юсту вважає наразі недоцільним. На звернення Рахункової палати (лист від 27.02.2025 № 07-507) про надання актуальної інформації щодо доцільності надання ДП “НАІС” статусу одержувача бюджетних коштів і додаткових обґрунтувань невиконання зазначеної рекомендації Мін’юст листом 10.03.2025 № 34091/33930-12-25/36 повторно вказав на недоцільність на сьогодні надання цьому державному підприємству статусу одержувача бюджетних коштів. Таку недоцільність Мін’юст обґрунтував тим, що ІКС “Інформаційна система Єдиних та Державних реєстрів Міністерства юстиції України” після масштабної кібератаки 19 грудня 2024 року перебуває у стадії відновлення, ДП “НАІС” опрацьовує конкретний план дій щодо посилення кіберзахисту ІКС. Визначити необхідну для таких дій загальну суму закупівель на весь 2025 рік наразі неможливо, що унеможливлює доведення відповідно до бюджетного законодавства цьому підприємству бюджетних асигнувань в необхідних обсягах.	-	Не розпочато

Документ СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
07-37/56 від 14.05.2025 15:01
Сертифікат 3FAA9288358EC0030400000090683500A6B2DD0
Підписувач Клименко Кирило Олегович
Дійсний з 18.01.2024 0:00:00 по 17.01.2026 23:59:59

№ з/п	Зміст рекомендації	Оцінка реалізації заходів в межах впровадження рекомендації	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації	Оціночний статус рекомендації
		З таким обґрунтуванням Рахункова палата не погоджується, оскільки воно не узгоджуються з Порядком складання, розгляду, затвердження та основними вимогами до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 року № 228, яким встановлені критерії визначення одержувача бюджетних коштів (пункт 9). Надання ДП “НАІС” статусу одержувача бюджетних коштів для виконання передбачених КПКВК 3601010 “Керівництво та управління у сфері юстиції” заходів за напрямом “Забезпечення функціонування державних реєстрів, створення та функціонування яких належить до компетенції Мін’юсту” шляхом доведення йому бюджетних асигнувань та надання відповідних коштів бюджету доцільно для здійснення належного контролю за використанням коштів державного бюджету протягом усього бюджетного процесу. Рахункова палата вважає неналежним виконання Мін’юстом рекомендації щодо надання ДП “НАІС” статусу одержувача бюджетних коштів		
	Конституційному Суду України забезпечити виконання рекомендацій, наданих рішенням Рахункової палати від 23 листопада 2023 року № 28-4, щодо:			
2.	затвердження Стратегії інформаційно-технологічного розвитку Конституційного Суду України	Конституційний Суд України (далі – КСУ) листом від 06.05.2025 № 001-007-13/1178 повідомив про затвердження Стратегії інформаційно-технологічного розвитку Конституційного Суду України на період до 2030 року (розпорядження керівника Секретаріату Суду від 27.03.2025 № 2/04/2025-АГ)	-	Виконано

Документ СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
07-37/56 від 14.05.2025 15:01
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009068980A663CB00
Підписувач Клименко Кирило Олегович
Дійсний з 18.01.2024 0:00:00 по 17.01.2026 23:59:59

№ з/п	Зміст рекомендації	Оцінка реалізації заходів в межах впровадження рекомендації	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації	Оціночний статус рекомендації
3.	відшкодування безпідставно нарахованих і виплачених сум винагороди судді та премії працівникам патронатної служби.	КСУ 28.02.2025 направив до Голосіївського районного суду міста Києва позовні заяви про стягнення безпідставно набутих коштів суддею КСУ та двома працівниками патронатної служби судді. Провадження відкрито за поданими позовними заявами до судді та одного працівника патронатної служби судді (справи № 752/5744/25 і № 752/5225/25); щодо іншого працівника патронатної служби судді провадження не відкрито (справа № 752/5227/25). Ухвалою Голосіївського районного суду м. Києва 10.04.2025 провадження у цивільній справі № 752/5744/25 закрито, оскільки така справа підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства. У цій ухвалі наведено окремі висновки Великої Палати Верховного Суду, а також зазначено, що згідно з пунктом 1 частини першої статті 1215 Цивільного кодексу України не підлягає поверненню безпідставно набуті, зокрема заробітна плата і платежі, що прирівнюються до неї, якщо їх виплата проведена юридичною особою добровільно, за відсутності рахункової помилки з її боку і недобросовісності з боку набувача. Отже, незважаючи на норми законодавства та судову практику з питань відшкодування безпідставно набутих працівником коштів, виплачених суб'єктом владних повноважень, КСУ вжив неналежних заходів у межах виконання рекомендації Рахункової палати. 29 квітня 2025 року КСУ через свого представника звернувся до Київського окружного адміністративного суду з позовом про відкриття провадження щодо стягнення з судді надлишково отриманої надбавки та залучення Рахункової палати як третьої особи.	-	Не виконано

Документ СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
07-37/56 від 14.05.2025 15:01
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009068B5B06A663CD00
Підписувач Клименко Кирило Олегович
Дійсний з 18.01.2024 0:00:00 по 17.01.2026 23:59:59

№ з/п	Зміст рекомендації	Оцінка реалізації заходів в межах впровадження рекомендації	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації	Оціночний статус рекомендації
		Ухвалою Київського окружного адміністративного суду від 07.05.2025 № 320/21643/25 повернено позовну заяву, оскільки до неї не було додано належних документів для підтвердження повноважень представника (копії довіреності або підтвердження статусу адвоката) та документів, що підтверджують право особи, яка підписала заяву від імені позивача, на її підписання (довіреності або статутних документів). Рахункова палата вважає неналежним виконання КСУ рекомендації щодо відшкодування безпідставно нарахованих і виплачених сум		

Документ СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
07-37/56 від 14.05.2025 15:01
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000090683800A663CD00
Підписувач Клименко Кирило Олегович
Дійсний з 18.01.2024 0:00:00 по 17.01.2026 23:59:59